

IZ SOČNE ZAMBIJE IN PRIJAZNEGA MALAWIJA

Leto 38, Misijonska nedelja 2008., št. 2

VSEM PRIJATELJEM MISIJONOV POŠILJAMO PRISRČNE POZDRAVE OB LETOŠNJI MISIJONSKI NEDELJI. VEMO, DA SE NAS SPOMINJATE, PREPRIČANI SMO, DA NAM HOČETE POMAGATI V NAŠIH NAPORIH ZA VERO IN BOLJŠI VSAKDAN. BODITE PREPRIČANI, DA S SVOJO POMOČJO POSTAJATE TUDI VI MISIJONARJI, KOT JE SV. TEREZIJA POSTALA MISIJONARKA, ČEPRAV JE ŽIVELA V STROGEM SAMOSTANU. NAJ VAS BOG OHRANJA IN VAM NETI MISIJONSKO ZAVEST TER PREPRIČANJE, DA SMO SOODGOVORNI DRUG ZA DRUGEGA.

SEPTEMBRA MESECA SE NAM JE PRIDRUŽIL BOGOSLOVEC MARIBORSKEGA SEMENIŠČA URBAN LESJAK. Z NAMI DOŽIVLJA MISIJONSKO DELO. SPODAJ PODAJA SVOJE PRVE VTISE.

PATER LOJZE PODGRAJŠEK JE MED NAMI ŽE LETO DNI. TUDI ON JE POLN VTIŠOV IN NAČRTOV ZA UBOGE. RAD BI JIM DAL BOLJŠO IZOBRAZBO, S KATERO BODO PREMAGOVALE OVIRE BEDE IN ZAOSTALOSTI.

PATRU STANKU ROZMANU JE UMRLA MAMA, KO JE BIL LETOS POLETI NA POČITNICAH. LAHKO PREBERETE NJEGOVE MISLI IN OČUTJA PO IZGUBE DRAGE MAME.

PRITILN BITI MED NAJMANIŠIMI

Velikokrat v življenju naredi človek kakšen korak ali celo kakšno pot, ki jo izbere skoraj po naključju, morda celo zaradi skrivnostnega notranjega navdiha in sploh ne slutiti, da bo prav ta pot tista, ki ga bo usodno zaznamovala in nikoli ne bo več povsem isti človek.

Tako se je zgodilo tudi meni. Tik pred koncem študija teologije in bivanja v mariborkem bogoslovju sem se odločil, da naredim pot na drugo celino. Točneje v Afriko, v Malawi. Lagal bi, če bi trdil, da sem vedel kaj me tu točno čaka, kakšni bodo ljudje in kako bom živel. Vedel sem le to, da me bo tu sprejel slovenski misijonar in mi pomagal, da spoznam drugačen svet in drugačne ljudi, da morda naredim kaj dobrega. Veliko predstav se sproži v glavi človeka, ko pomisli na Afriko in misijon. Po slabem mesecu bivanja počasi okušam in spoznavam kako moram zavreči večino svojih idej in pričakovanj ter preprosto sprejeti ta novi svet in to novo okolje točno takšno kot je, brez lepševanj in ukrasnih pridevkov. Ne mine dan, ko se ne bi zvečer ulegel v posteljo, potegnili črto pod dan, ki je minil in ugotovil, da sem se zopet naučil nekaj novega in me je ta novi svet spet presenetil in obrnil moje predstave na glavo.

Že takoj po prihodu sem spoznal, da je tukaj marsikaj drugače. Drugačno je vreme in drugačna je pokrajina. Drugačni so ljudje in s tem tudi odnosi z njimi. Malce sem opazoval in videl, da sem pravzaprav drugačen tukaj predvsem jaz. Ne gre za bravo kože ali obleko. Gre za način razmišljanja in življenja.

Živim v župniji Kasungu v Malawiju. Moje delo je preprosto in na trenutke se mi zazdi celo nepomembno. Še kako dobro izkušam dejstvo, da pot odrešenja ni nujno pot velikih in odmevnih dejanj, ampak je pot preprostih korakov, drobnih pozornosti, ki jih človek naredi s kar največ ljubezni, ki jo premore.

Življenje ljudi tukaj se mi zdi precej drugačno kot pri nas v Sloveniji. Njihov vsakdan krojijo bolezni, trpljenja in stiske, pomanjkanje denarja in osnovni dobrin za preživetje. Presenečen sem kako vedri in nasmejani so ljudje kljub revščini, v kateri živijo. Najbolj mi ostajajo v spominu nedeljske svete maše. Lepo je po dolgem času sedeti v polni cerkvi. Ljudje se stiskajo v klopeh. Med mašo sodelujejo, pojejo, molijo in po potrebi tudi zaploskajo in zaplešejo. Zdi se, da so navdušeni nad življenjem in njihova vera je vse prej kot hladna. Iz cerkve ponavadi prihajajo nasmejani obrazi veselih kristjanov, ki so razlomili isti kruh, zaupali Bogu iste stiske in trdno verjemejo, da On gleda na njih in jih ni pozabil. Njihovo življenje morda res ni posuto z rožicami, ampak to ni najbolj pomembno. Šteje to, da so živi, da imajo svoj preprosti dom in ljudi, ki jim stisnejo roko in z njimi poklepetajo. Šteje upanje, da ta svet mine in nas vse čaka nekaj neskončno lepšega in večjega. Kako se ob tem ne bi človek veselil, udarjal na bobne in veselo zapel?

Kmalu mi je postalo jasno, da verjetno ne bom mogel z lastnimi močmi veliko spremeniti. Zavrgel sem svoje visokoteče cilje in se počasi sproščam. Sedaj ne psokušam več spreminjati ljudi in njihovega življenja, ampak sem preprosto tukaj med njimi in bi rad skupaj z njimi in tudi za njih postal še boljši, še bolj ljubeč in čuteč. Vedno bolj sem navdušen nad življenjem in še bolj prepričan v to, da On vodi vse nas, vsekakor po različnih poteh, a gotovo k istemu cilju, k sebi.

Postajam duhovnik. Svoje življenje poskušam prav zato usmeriti k ljudem in ne obratno. Malawi in duhovniki, ki tukaj delujejo me lahko veliko naučijo. Vsak dan me učijo, da so stiske ljudi resnične in velike. Učijo me, da mi mora biti mar za ljudi in jim moram iti vedno naproti s tem kar imam in kakršen sem. Učijo me, da moram ljubiti tako močno, da nikoli ne bom izbiral lažjih poti, ampak bom upal stopiti tudi k najmanjšim, ki jih tu ne primakuje. Prav ti nas najbolj potrebujejo.

Veliki Slovenski alpinist Nejc Zaplotnik je zapisal: "Kdor išče cilj, bo ostal prazen, ko ga bo dosegel, kdor pa najde pot, bo cilj vedno nosil v sebi." Malawi tako zame ni cilj in mislim, da ni za nikogar, ki tu deluje. Je pot, po kateri hodimo med revnimi in ubogimi, da bi vsi skupaj v sebi našli dovolj ljubezni in vere in bi nekoč lahko stopili pred Njega, ki ljubi brez konca in dela čudeže tudi tukaj med malimi in preprostimi ljudmi.

Urban Lesjak

MATERINSKI DAN 15. OKTOBRA

Kmalu bo leto dni odkar sem iz Zambije prišel v Malawi. Moje glavno delo je priprava vsega potrebnega za izgradnjo nove Jezuitske gimnazije v Kasungu. To mesto je približno 130 km severno od Lilongwe kjer zaenkrat stanujem. Tudi po večkrat na mesec grem v Kasungu po opravkih. Parcelo že imamo, čakamo pa na načrte in komunalna dela: voda, elektrika, kanalizacija, obzidje, itd. Načrtujemo, da bi gradnjo šole začeli sredi prihodnjega leta. Do takrat tudi upamo, da bomo našli kar je najbolj potrebno: dovolj ljudi dobre volje, ki bodo podprli naš šolski projekt.

Ko se vozim v Kasungu na poti doživljam podobe iz življenja v Malawiju in sredi tega izstopa podoba Malawijske matere. Cesta pelje skozi mnoga naselja. Ljudje so zelo preprosti, mnogi

zaupanjem v božjo previdnost in dobroto. Kot vse druge kulture tudi malawijske navade potrebujejo, da jih evangelij prevetri in presnovi, preseje in presadi v naročje krščanske omike. Zato naj bo nova šola za našo mladino središče osebnega razvoja kot tudi vir krščanskega upanja.

Bralcem lista Iz Sončne Zambije in Malawija želim, da bi v misijonski nedelji prepoznavali naš skupni misijonski praznik, ki nas spodbuja k širjenju evangelija in nas blagoslavlja s Kristusovo ljubeznijo. Vsem, ki naše misijonsko delo duhovno in gmotno podpirate se iskreno zahvaljujem. Zbogom!

Lojze Podgrašek

MAMI V SPOMIN

Ne morem se dovolj zahvaliti sorodnikom, prijateljem in župljanom Kovorja za prisotnost na pogrebu moje mame. Štirideset let sem jo obiskoval iz misijonov, vsake štiri ali tri leta. Ona me je spramnjala, molila zame in za misijone. Koliko rožnih vencev je premolila! Seveda tudi za svojo družino in za kovorsko faro. Naj vam povem nekaj svojih misli, ki sem jih zapisal v eni izmed noči, po polnoči, ko mi spomini niso dali spati.

V Kovorju so bile tri prijateljice, članice predvojne Marijine legije in katoliške akcije: Pepca, Helenca in Francka. Imenovali so jih triperesna deteljica. Vse tri so se poročile in imele družine. Pepca je umrla pred več leti, Francka je umrla letos julija meseca, Helenca pa je v domu za ostarele. Ko pogledam njihovo sliko, se zamislim: Poglej kako so lepe, nasmejane, srečne! Ta triperesna deteljica, ki je ovenela, se usula in je skoraj ni več. Kako se življenje spremenilo! Kar je ostalo je spomin, lepa slika. Helenca sedaj žaluje in se spominja življenja nazaj: "Kje so moje prijateljice?!"

Eno od peres triperesne deteljice je moja mama Francka. V mladostnem poletu je rada videla Slavkoto. Vojna se je začela. Govorili so, da bodo pobrali dekleta za delo v Nemčijo. Pa Slavko povabi Francko: "Kaj če bi se poročila? Potem ti ne bo treba iti v Nemčijo. Jaz delam, oba bova ostala doma." Francka privoli. Tako brez oklicov in drugih formalnosti gresta h gospodu. Njena sestra Minka in njen fant sta jima bila za pričo. Lepe priče! Tudi ona prosita duhovnika: "Poročite še naju, priče imava!" Tako sta se poročili dve sestri, da ne bi šli v Nemčijo delat. Hitler je bil strog delodajalec. Po poroki majhno kosilo. Pa Francka reče Slavkoti: "Sedaj grem pa domov, mama me že čaka." Slavko pa: "Boš ostala pri nas, saj sva poročena!" "To pa ne, domov grem!" Taščica Rozalija pa: "Ti boš pa ostala pri nas!" Kot da Francka ni vedela kaj se je z njo zgodilo. Njo je življenje potegnilo v svoj vrtinec v tistih vojnih letih in čez bore leto dni je privekal na svet prvi otrok: Slavko sta ga imenovala. To je v kratkem zgodba mojega prihoda na svet. Stara mama Rozalija pa pravi: "Ne bo Slavko, enega že imamo pri hiši. Stanko naj bo. In tako sem dobil ime, ki se me je prijelo. V šoli so me klicali Stane. Stane Rozman narodni heroj. Tudi zato sem bil v šoli bolj gor vzet. Le štipendijo so mi vzeli, ker sem hodil k maši tudi ob delavnikih. V Torontu so imeli z izgovorjavo mojega imena težave in so me klicali: Stan. Stan the man!

Ko sem se odločil za poklic, me je oče odvrčal: "Če že greš za duhovnika, pojdi v Ljubljano." Mama pa je potegnila z mano. Potem me je oče peljal z motorjem na železniško postajo v Križe. Oba sta me kasneje prišla obiskat v Zagreb, kjer sem bil v jetuitskem novicijatu. Leto pred mojim odhodom se jima je rodil sin Tonček. Ob njem sta se lažje ločila od mene. Tri sestre Ivanka, Marija in Nada so vse to mirno gledale. Ko sem se vračal domov sem jih tudi jaz gledal rasti v srečne družine. Oče se je veselil moje nove maše, a je ni dočakal. Nesreča ga je pobrala. Tako je Francka ovdovela in 37 let jo je oče čakal onstran groba. Gledal je svojo družino, ki je bila zbrana okoli njagove ljubljane Francke in ko je obležala in ležala šest let, je vedel, da kmalu pride za njim. In je prišla, 23. julija letos; zapustila nas je in odšla k njemu. Ko nam je oče Slavko umrl sem študiral v Torontu. Od tam me je poklical na pogreb. In ko nam je mama Francka umrla, sem bil v Torontu na obisku. Tudi ona me je od tam poklicala na pogreb.

hodijo kar bosí, zjutraj in zvečer vidim "ženski svet" z vedri na glavah, cele vrste mater in deklet, ki na glavah nosijo vodo, nosijo jo od daleč, od vsepovsod. Redke vasi imajo vodnjake. Če jih imajo, so pa ti iz zdravstvenih razlogov oddaljeni od vasi. Procesije mater z vodo na glavi zbujejo sočutje: kako tem ljudem pomagati do zdrave pitne vode, vodovoda, izobrazbe njihovih otrok, več samo-pomoči, več zdravja in več znanja.

Ko doma odložijo vedra z vodo pa zopet na pot. Tokrat morda še bolj daleč v divjino. Treba je poiskati drva za kuho, pa tudi za prodajo. In zopet so tu naše dobre, preproste, izmučene in, vtis je, kar preveč izkoriščane matere. Enkrat junija sem ponudil prevoz materi z otrokom na hrbtu in velikim svežnjem drvi na glavi. Začudil sem se, ko je ponudbo odklonila. Ko sem pa napravil prostor za drva, je le sedla v avto. Kako daleč? Čez sedem kilometrov pa pravi: "Tamle je naš dom" in s prstom pokaže na slamnato uto, pred njo je pa veliko ljudi: "Imate goste? Ne. To so sorodniki pokojnega moža. Prišli so kropit." Ona pa sama išče drva sedem kilometrov daleč od hiše!

Kako zelo preprosto je njihovo življenje, kako poceni, kako neopazno in skoraj brezvredno, prezrto, in kako težavno! Pa vendar vsi spoznavamo, da o tem ni dovolj samo pisati in pripovedovati. Od govorjenja je potrebno preiti k dejanjem. Ta notranji klic je zares krščanski. Še več! Kar zaboleti nas mora, ko vidimo, da so naši bratje in sestre lačni, bolni, brez vode in zdravil, brez šol, brez dobrih šol, brez dobrih učiteljev, brez knjig in knjižnic, brez upanja na lepšo prihodnost, brez mnogih osnovnih vrednot in dobrin za življenje.

Malawijska mati je steber družine. Ona skrbi za vodo, drva, kuho, pranje, nego otrok, sprejem gostov, čistočo, skrbi za bolne, delo na polju od setve do žetve, tudi posvetitev verskim dejavnostim, skoraj vse! Zato je prav, da tukaj praznujemo materinski dan sredi oktobra, to je sredi naše pomladi, ko predvsem matere pripravljajo polja, da bi ob prvem dežju posadile koruzo. *Pomlad je v naravi to kar je mati v družini: središče in vir življenja, hranilka, vzgojiteljica, učiteljica, negovalka, bodrilka, zavetišče;* ona na nove rodove prenaša izročila iz preteklosti, in ona--bolj kot vsi drugi--zbira sredstva za izobrazbo in lepšo prihodnost svojih otrok.

Kdaj se bo pojavil kak afriški Cankar, da bi v Črticah ali pesmih ovekovečil podobo Črne matere vsled njene človekoljubne tlake z upognjeno postavo, vsled njenih izčrpanih grudi, žuljavih rok in zgubanih lic? Na nek način se pa vse to že uresničuje v Cerkvi, ki dviga podobo afriških mater s tem, ko jim omogoča zbiranje v raznih organizacijah. Nekatere teh so: Marijina legija, Usmiljene žene, Nazarečanke, Skupnost Sv. Ane, in druge. Po teh skupinah matere pridejo do svojega glasu v Cerkvi, izražajo svoja mnenja, poglede, načrtujejo svoje cerkvene, družbene in družabne dejavnosti, si medsebojno pomagajo in se podpirajo. Vera jih osvobaja, bodri, osmišlja dar njihovega materinskega služenja in jim daje priznanje kot tudi pogum za naprej. Zato je lepo in prav, da ima tudi cerkev sama naziv: 'naša skupna duhovna mati.'

Taka so nekatera moja doživetja. Pripovedujejo o življenju in trpljenju naših preprostih in v očeh sveta nepomembnih ljudi. Hkrati pa ravno taka doživetja povedo, zakaj smo se Jezuiti odlocili, da za te naše skromne ljudi in njihove otroke postavimo novo gimnazijo. Šola bo prihodnjim rodovom, še posebej dekletom, nudila priložnost za lepše in mirnejše življenje v katerem naj bi bilo manj bolezní, manj praznoverja in manj podrejenosti moški samovolji. Saj izobrazba v mnogočem nudi boljše življenjske pogoje, s tem pa tudi več zdravja in več splošne blaginje. Istočasno jih bo krščanska vzgoja uvajala v evangeljske vrednote prepojene z

29. julija smo jo pokopali. Nepozabno slovo! 27 duhovnikov so našteli. Soseba mi je drugi dan po pogrebu rekla: "Stanko, takega pogreba v Kovorju ne bomo več imeli." Eden od sobratov pa me je tolažil: "Svetnica je umrla." Družina je ostala sama, brez staršev. Jaz pa čutim in pravim: moja mama je sedaj še bolj z nami.

Stanko Rozman

V nedeljo 26. 10. bodo maratonci v Ljubljani tekli za ŽIVO VODO v Malaviju. Program teče že tri leta. Narejenih je bilo 7 novih vodnjakov, popravljenih pa 70. Hvala vam, maratonci! Program Žive vode gre naprej!

9.11. bomo blagoslovili novo zgrajeno cerkev sv. Ignacija v kraju Kaziwa, ki se nahaja 40 km zahodno od župnijskega centra Kasungu. Na slovesnost je povabljen tudi predsednik države. Dr. Bingu wa Mutarika. Priprave so v teku.

Mama Francka

Izdajajo: Slovenski misijonarji v Malaviju in Zambiji. Odgovarja p. Stanko Rozman.
Naslov: Kasungu Catholic Parish, P.O. Box 406, Kasungu, Malawi
Tel.: 00 265 1 253 417; E – mail: rozmans@bdsmw.com